

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50.—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

ULLADA POLÍTICA

Ja fa algún temps s'agita una idea que pot afectar a l'existència del règim democràtic del país. Hi ha qui pretén que's modifiqui l'article 7 del Còdich de justícia militar, en el sentit de que la jurisdicció de guerra sigui la qu'entengui en els delictes comesos per la premsa ó l'grabat contra l'exèrcit i contra la patria.

Aquest propòsit implica, en un determinat ordre de fets, la supeditació del poder civil al poder militar. Equival a obrir una bretxa en las institucions lliberals, que a la curta ó a la llarga podria ocasionar la seva ruina. Se fa del exèrcit, es a dir de la forsa pública al servey de la patria, una institució privilegiada, investintla de facultats tan desusadas com la de constituïr-la en jutje i part en las qüestions que l'afectin per medi directe, y precisament en unas qüestions de las que més poden enconar la seva susceptibilitat, ofuscant l'esperit de justícia, que ha de ser sempre imparcial y seré.

Si's considera que l'honor del exèrcit no está prou salvaguardat, enhorabona's multipliquin els rigors de la ley; pero de l'aplicació de las prescripcions legals siguin sempre ls tribunals ordinaris els que se'n encarreguin. D'altra manera semblará que se'ls dongui una patent de ineptitud.

Lo mateix cal dir per lo que respecta als delictes contra la patria. ¿Se creu, per ventura, que a Espanya no hi ha patriotisme sino entre l'element armat?

La missió del exèrcit en tots els pobles moderns, no es pas la de constituïr-se en jutje del element civil, sino en la de organitzar-se y preparar-se, pera ser, en cas necessari, el bras armat de la nació, sempre a las ordres del poder públic. De poder no pot haver-n'hi més que un, y aquest, en virtut dels dictats de la voluntat nacional, formulats en els comicis.

Separarse de aquesta norma equival a barrenar las bases del sistema constitucional. Donar a la forsa armada intervenció directa en la política, es ocasionat a crear el pretorianisme, qu' es la plaga dels pobles decadents.

Tal com se planteja la qüestió, sembla que prenen consistència certs auguris favorables a la substitució del sistema parlamentari pel poder personal, que venían fentse feya ja algún temps.

Unas declaracions atribuïdas al general Luque, ministre de la Guerra, publicadas en *La Correspondencia de España*, entranyan verdadera gravetat. Van caure com una bomba, donant lloch a las més apassionadas discussions políticas. El general se declara en ellas resolt a modificar l'article 7 del Còdich de Justicia Militar, y ho fa en uns termes tan decisius, que's trasllueix que conta ab apoyos molt fermes pera portar endavant els seus propòsits. Qualsevol endavinará en aqueixas declaracions una especie de pronunciamient pacífich, pero en sentit restrictiu y reaccionari, molt distint dels pronunciaments lliberals que solían ferse durant els dos primers terços del sigle passat.

Opinan de molt distinta manera que'l general la inmensa majoria, sino la totalitat, dels seus companys de ministeri, y en especial els Srs. Moret, Romanones, Gasset y García Prieto. La inopinada publicació de las declaracions del ministre de la Guerra en un periòdich anava a provocar una crisis ministerial en circunstancias gravísimas, per quant no está encare legalisada la situació económica del país. Comprenentho aixís, y en vista de que la qüestió anava a esbotzarse en el Parlament, el general

Luque ha fet un quart de conversió, manifestant que no havia autorisat a ningú pera publicar aqueixas declaracions; pero guardantse molt de manifestar que no fos el seu pensament el que *La Correspondencia de España* li atribuïa. Se limitá, sols, a salvar una mera qüestió de forma, deixant, de moment, sense efecte ulterior un pas tal vegada massa precipitat.

Pero que'l seu pensament está de perfecte conformitat ab aquestas declaracions, no hi ha ningú que ho posi en dupte. De moment se limita a aplasmar l'assumpto pera més endavant. Quan arribi l'hora ha dit que parlará net y clar, sense subterfugis. Y ja sabém desd' ara lo que dirá, no per ell sol, sino com intérprete de certa organizació militar que de un quant temps ensá influïeix en la política. El mateix general Luque, en sas declaracions de *La Correspondencia de España*, havia fet una manifestació tan grave y significativa com la següent:

«Aquí nadie se fija en una cosa, que no deja de tener importancia. El gobierno del Sr. Montero Ríos dió un mal paso, y es que, durante su estancia en el poder, se verificó la visita a los cuarteles de Madrid del jefe del cuarto militar de S. M., y el general Bazarán ofreció a la oficialidad la modificación del Código de Justicia militar en la parte enunciada.»

Aquesta afirmació no ha sigut fins ara desmentida ni atenuada.

Y haventse donat una treva al assumpto, convenintse en tractarlo després del 15 de janer (es a dir: quan ja ab l'aprobació dels pressupostos estaré galisada la situació económica del país), ha vingut un periòdich *El Ejército y la Armada*, que ab ruda franquesa militar, ha alsat no la punta, sino tot el vel, consignant la següent manifestació en son número del dimars:

«La lo sabe el Gobierno, por manera que de no apoyar unánimemente al ministro de la Guerra para

obtener la reforma del artículo 7.º del Código de justicia militar como reclama la más absoluta equidad, los elementos armados de mar y tierra verían con mucho gusto que el Rey, usando de su regia prerrogativa entregara al general Luque el decreto de disolución; único medio a nuestro juicio de ir derecha y rápidamente a la reconstitución nacional.»

Ja ho sab el Govern, ja ho sab el país, ja ho saben els homes públics de tots els partits monàrquics; ja ho sab, especialment, en Maura, enemich declarat de que'l poder civil sigui mermat en lo més mínim: ó s'accepta la reforma del article 7 del Còdich de justícia militar... ó aquí va a pasar algo.

Y entre tant, tot está desballestat. El ministre de Hisenda declarant en el Senat que'ls pressupostos actuals no'l satisfán, y que no's veu ab cor pera formar-ne uns d'acceptables en el pròxim exercici... la qüestió de la reforma aranzelaria, que tant afecta a la sort de la producció y'l treball, en l'ayre y més enmaranyada que may... els tractats de comers, pròxims a terminar, y sense una base normal de renovació... la qüestió dels consums, en estudi... la de suplir el déficit que deixa la liberació dels blats y las farinas resolta ab una agravació extraordinaria y desproporcionada de altres tributs... y la dels alcohols esparverant a mitja Espanya.

Y cundeix y aumenta la emigració... Y quedan a cubert las defraudacions del estampillat... y la riqueza oculta ningú's cuyda de buscarla... El desgavell a l'ordre del dia.

Afortunadament, tot s'arreglará. Pera qu'Espanya recobri l'aplom, l'equilibri y la prosperitat, basta sotmetre a la premsa als Concells de guerra.

Sembla impossible que fins ara no s'hagués pensat en una cosa tan senzilla.

PEP BULLANGA

CASSANDRA

PROPÒSIT de la publicació de la última obra del insigne Pérez Galdós, *Cassandra*, s'ha dit y ab rahó sobrada qu'en la época en que aparequeren sas hermosas novelas *D.ª Perfecta*, *Gloria* y *La familia de Leon Roch*, no's trobava Espanya en una situació

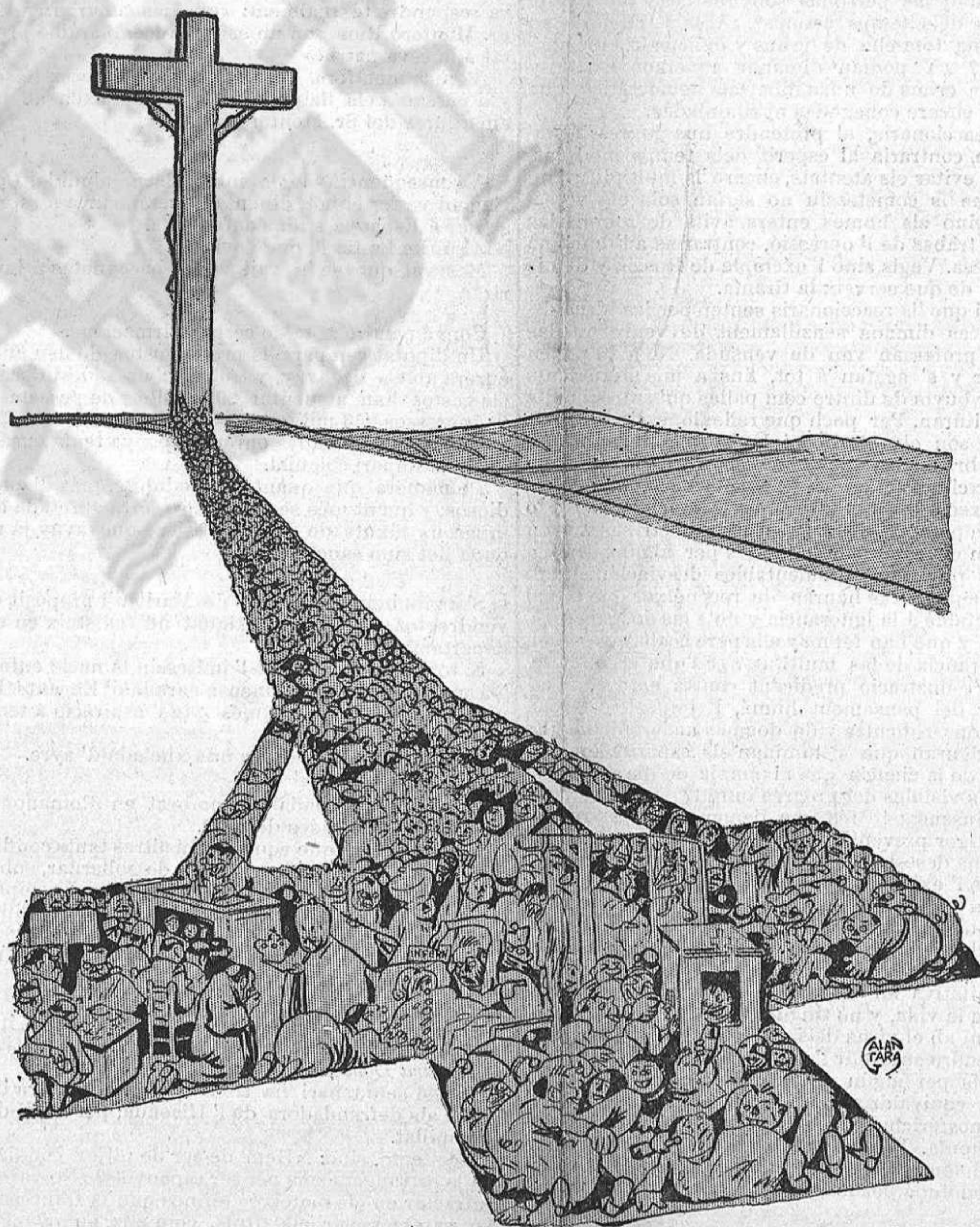
tan degradada com avuy per obra de la reacció clerical.

En efecte: en aquells temps que's remontan als primers anys de la restauració de la monarquia borbónica era fresch encare'l recort de la guerra civil carlista, ab tots els seus crims y horrors. Un riu de sanch y una barrera de ruinas fumejantas separava als partidaris de la llibertat dels de la reacció. Y com els últims havían sigut derrotats, encare que no venuts del tot, l'esperit públic els era advers, y alenava en ansias llibertadoras.

Desgraciadament, encare que de la superficie del terror havia desaparegut la malehida planta, quedavan vivas las arrels. No era'l règim de Sagunto el més apropiat per arrebar-sarlas, y es per aixó que en breu tragueren nous tanyes, que s'anaren extenent per tot el camp protegits per una sahé propicia, fins a formar una enmaranyada manigua que ha acabat per obstruir tots els camins de la llibertat.

Ja la reacció clerical no té necessitat de conspirar, ni de llansarse al camp alsant al ayre la bandera facciosa de Carlos VII: de tna manera més cómoda ha acabat per conquistar l'ambicionat predomini. Mil·lors resultats ha conseguit ab la insinuació jesuítica

La caricatura al extranger

—¡Oh Santa Creu, cuántas porquerías se fan en ton nom!

que ab el trabuch; la infiltració persistent li ha valgut més que la forsa bruta.

En lloch d'altar partidista, ha preferit alsar convencions. Aquelles eren perseguides; els últims han disfrutat de la més soberana protecció. Y de mica en mica s'han anat anant de tot de la influència política, de la ensenyansa de la joventut, de la direcció espiritual de las conciencias y de la direcció doméstica de un gran número de familias.

Han canviat la manera de ser de tot un poble. Els que contem alguns anys ens recordem dels antics liberals, desde ls progressistas més exaltats fins als moderats més madurs; tots eren igualment anticlericals. Una gran part d'ells s'havien enriquit ab els béns de la desamortizació eclesiástica y s'consideravan massa independents para tolerar la més mínima inmixció del clero en els seus assumptos. Sense ser republicans aplaudien de tot cor la frasse del gran Gambetta:—*Le clergé, voilà l'ennemi!*

En cambi, mireu als seus fills: tots s'han fet de la crosta de baix: tots s'arriman al clericalisme; se sotmeten a las sevas inspiracions; se doblegan a las sevas influencias; l'afavoreixen ab els seus donatius; se fan intèrpretes dels seus desitjos, y l'qui no creu sincerament fa gala de una repugnant hipocresia. Se contentan ab disfrutar de tots els plahers de la vida, baix l'amparo de una mentida religiositat. Son els que quan se 'ls mor' algú de la familia anuncian a manera de reclam comercial: «*habiendo recibido los Santos sacramentos y la bendición apostólica.*» Y s' dona 'l cas de algún viudo, que al participar la mort de la seva esposa, en l'anunci d'esquela de invitació al enterro ó al funeral, cedeix el lloch de preferència al director espiritual de la difunta, Rdo. D. Fulano de Tal.

Aquest espectacle edificant se veu a cada punt en els diaris de Barcelona, sense que ningú s'escandalisi.

Se té al clericalisme per poderós, casi per omnipotent. L'home que vol obrirse camí s'ha d'afagar a la sotana ó a la cogulla. Moltes vegades no's troba un miserable empleo, un medi qualsevol de guanyarse la trista vida, si no's conta ab la decidida protecció del clero. A dotzenas, centenars y milers se xifran els cassadors de pubillars ricas que pel bon éxit de las sevas empresas matrimoniales se valen de las Celestinas eclesiásticas.

En tals condicions s'ha anat formant un estat de cosas que repugna y abotxorna. La espontaneitat y l'alegría de la vida han desaparegut dels esperits. Els més llestos son els que més s'arrastran, y s'han de contentar devorant las carronyas podrides de la abjecció. Els més dignes son els que s'negan a humiliarse, y viuen devorats per una santa rabia.

La corrupció y l'enviliment estan a l'ordre del dia. Ja las senyoras, seduhidas per sos confessors, no van al teatro. Obras que havian sigut tingudes sempre per ignocents son declaradas protervas y pecaminosas. Las lleys civils estableixen la llibertat dels espectacles, pero s' forman conjuras d'espectadors contra las empresas que s'atreveixen a posar determinadas produccions, aixó quan no surt el propietari de un local, conforme ha passat recentment a Madrid, y amenassa a l'empresa ab el deshauci si no treu del cartell un obra anti-clerical.

Verdaderament, res d'aixó passava en els bons temps de *D. Perfecta, Gloria y La familia de León Roch*. En lloch d'aversar pel camí de la llibertat del pensament y de l'emancipació de la conciencia, hem retrocedit de una manera lamentable. Els vents jesuítichs, els únichs vents que inflan la vela de la nau del Estat, ens conduheixen de dret y per la popa als mars morts del temps de Carlos II. Quina vergonya!

Digne d'admiració's fa l'insigne Pérez Galdós, centinella vigilant de la llibertat, que desde l'altura de son gloriós pedestal format per cent volums fills de sa privilegiada inteligencia, fa alguna cosa més que llessar el crit d'alerta. La seva *Cassandra* es un clam de guerra contra la perversitat invasora y la hipocresia anquilant.

May ab més oportunitat, s'ha escrit un obra de tanta trascendencia política y social. L'acerada ploma del escriptor desgarra las entranyas del enemich solapat y fa brollar la llum de la esperansa en la conciencia dels bons, cumplint aixis una doble tasca, la de destruir y la de crear.

El poble espanyol, lliure del pernicios contagi, hauria d'erigir *Cassandra* en l'evangeli dels nous temps. Presenta per guia 'ns fortificarem pera la lluyta, que no podem ni devém refugir, y obrirém a la desvalguda Espanya l'únich camí de la salvació.

P. K.

Aproposit del últim atentat

SALTES, anti-clericals acérrims y convensuts, som els primers en protestar contra 'ls atentats a la vida de tot sér humá. Diuen que, a entrada de nit, estigué en perill de ser víctima de una alevosa punyalada 'l Cardenal Cassanyas, en els claustres de la Catedral.

Sortia del interior del temple rodejat de alguns dels seus familiars, quan un home se li ajonellá als peus en actitud de besarli l'anell y alsá un punyal pera ferirlo. Tan cego devia estar, que no pogué lliurarse de que el desarmessin avants de que logrés descarregar el cop. El canonge Pol y 'l guardia municipal Baquero li prengueren l'arma, no sense que l'últim s'inferís una ferida a la mà. L'agressor, ademés del punyal portava a sobre un ganivet, un revólver, un ampolla ab un líquit venenós y una carta en la qual, en termes incongruents, revelava las sevas intencions de matar al bisbe y de donarse després ell mateix la mort, beventse el contingut de l'ampolla y clavantse un tiro.

Joseph Sala y Comas (a *Xavira*, que aixís s'ano menava l'agressor, era de Vich, de qual ciutat va eixir el mati del mateix diumenje. Conegut allí per sas exaltadas ideas, se pretén que anys enrera ha-

via prés una part activa en els desordres que tingueren lloch a Manlleu, ab motiu de una huelga desesperada. Se diu, ademés, que's queixava sovint de no trobar feyna en lloch a causa de sas conviccions anarquistas y anti-clericals.

Fácilment s'explica, coneguts aquests antecedents, que se li fes aborrible la vida y que germinés en la seva ment perturbada la idea del suicidi. Pero, per lo vist, no 'n tenia prou ab matarse: en tot cas volia ferho matant, y per víctima, sens dupte, ningú li semblá millor que 'l bisbe de Barcelona, tan conegut per sas opinions reaccionarias intransigents.

L'elaboració de aquest projecte sinistre y vessànic amassat ab la fel de una preocupació fixa y de una desgracia sense remey, apareix evidenciada per las distintas armas, pel líquit venenós y per la carta que portava a sobre al cometre l'atentat. Se confirma ademés en las declaraciones francas y sense atenuants que prestá davant del jutje y del gobernador de la provincia. Qué podria ser en Sala y Comas més que un fanatich, un impulsiu y un desequilibrat tot en una pessa?

Conduhit a la presó celular, algunas horas després de la seva reclusió deixava d'existir de una manera misteriosa.

Las primeras versiones donaren per establert que havia lograt envenenarse avants ó després de cometre l'atentat. Pero, si avants, cóm explicarse qu' en las llargas horas qu'estigué en presencia de las autoridades, no dongués la més petita senyal de dolor físich? Y si després, cóm comprendre que pogués proporcionar la sustancia tóxica, havent sigut objecte al ser reclus en la celda de un escrupulós escorcollament?

Els metjes forenses havian de dir sobre aquest punt la seva opinió previa l'autopsia del cadáver. Y sembla que de l'autopsia resulta que l'infornat Sala no morí de cap veneno, sino de un atach al cap, tenint en compte certas senyals que s'observavan en el seu cervell. S'havia realment intoxicat; pero ab el verí de la bojeria. L'atach cerebral que li produhi la mort fou l'última manifestació de aqueix envenenament psíquich que l'havia portat de Vich a Barcelona a realisar son insensat projecte, y que ab tot y contar ab tants medis de consumarlo, tingué afortunadament per resultat un fracàs complet.

Se necessitan més datos para que 'ls fisiólechs y psicólechs puguin pronunciar sobre 'l cas la seva última paraula? Ens sembla que no.

Y ab tot poch tenen en compte las fatals conseqüencies de un esbojorament individual, els sectarís de la reacció qu'en el cas present, tan clar, igual qu'en els cassos dels explosius, fins ara tan fosc, alsan el crit al cel demanant que's prohibeixi la propaganda de certas doctrinas. Per la constancia y tenacitat ab que demanan sempre lo mateix se diria que son una colla de monomaniachs. Per l'afany mal dissimulat ab que a cada cas d'aquests preten portar l'aygua al seu molí, s'asseguraria que venuen ab gust tot atentat, per monstruos que sigui.

Es necessari que aquestas xutas de campanar, enemigas de la llum que difundeix la llibertat de pensar, la llibertat de parlar, la llibertat d'escriure, se persuadeixin de que 'ls grans perills para la societat y para l'individuo, no estan en la claror, sino en las tenebras. Ab la claror s'evitan; a las foscas s'hi cau. Es per ventura que 'ls atentats contra las autoridades y las personas son una cosa nova, propia sols dels temps actuals? Acás 'l Historia no está plena tota ella de crims y delictes els més horribles? Y podian dimanar aqueixos delictes y aqueixos crims de unas libertats democráticas que no eran encare conegudas ni somniadas?

Els reaccionaris, al pretendre una regressió im possible, contraria al esperit dels temps moderns, lluny d'evitar els atentats, encare 'ls multiplicarian. Ja 'ls que 'ls cometessin no serian sols els vessànichs, sino els homes entèrs ávits de rompre las odiosas trabas de l'opressió, contrarias a l'humana naturalesa. Vegis sino l'exemple de Russia y diguis després de que serveix la tirania.

L'odi que 'ls reaccionaris senten per las ideas democráticas dimana senzillament de veure que las qu'ells professan van de vensuda. No s'hi poden resignar y s'afagan a tot, fins a uns arguments flachs y buyts de dintre com pallas qu'entre 'ls dits se 'ls trituraran. Per poch que reflexionessin veurien que no son els escrits ni las predicacions lo que arma 'l bras dels delinqüents en un estat social en que l'excitació al crim es penada en el Códich escrit y execrada en el Códich de la conciencia. Tot lo més que podran dir es que certas doctrinas no son ben compreses ni ben digeridas per alguns sers ignorants propensos a lamentables desviacions; pero fins en aquest cas haurán de reconèixer que 'l mal es imputable a la ignorancia y no a las doctrinas. Y qu'fan y qu'han fet may ells pera acabar ab aqueixa ignorancia de las multituds? Es que creuen fomentar l'ilustració predicant contra natura, l'esclavitut del pensament humá, l'imposició de supersticions ridiculas y de dogmas anacrónichs? Es que s'fan y qu'han fet may ells pera acabar ab aqueixa ignorancia de la ciencia que aixampla de dia en dia 'ls horizons visibles del progrés infinit?

Ah, insensats! Més que demanant midas recelosas de rigor preventiu, logriariau evitar las vessanias de alguns desesperats procurant millorar las condicions de l'existencia humana, cada dia més amargas. Feu qu'en tot lo possible els goigs del paradís que prometeu en hipoteca de la vostra ambicionada preponderancia, comensin bitllo-bitllo a ferse efectius aquí en la terra; reparteu pera una major justicia equitativa en el repalle de las riquezas y dels goigs de la vida, y no tinguen por de que ningú s'enveneni ab el virus dels odis socials.

Pretendre suprimir 'l us de las libertats democráticas sols per algún qu'altre cas aislat d'extravi mental, equivaldria a demanar la supressió de l'aire atmosfèric, per evitar un que altre cas aislat de pulmonia. Bé seria mil vegadas pitjor el remey que la dolencia. El remey equivaldria a la mort de tots produhida per l'asfixia.

P. DEL O.

BATALLADAS

ha parlat molt aquests días a Barcelona de una engallinada del Sr. Güell contra 'l Sr. Ferrer y Vidal, senador per la provincia de Barcelona. Ab un atent B. L. M. va fer-lo comparèixer a casa seva. Y diu el Sr. Vidal, que tenint el Sr. Güell las espatllas guardadas pels seus criats, el vá rebre ab descortesía y fins vá insultarlo, exigintli la dimissió de conseller del *Crédit Mercantil*, societat de la qual es vice-president el Sr. Güell y president el seu cunyat, l'illustre Marqués de las Cinquillas.

No es, en veritat, aquesta la manera més correcta de ventilar una qüestió. Els homes del poble de menos cultura, s'guardan de citar a un home a casa d'ells per insultarlo. Y en tot cas fan lo que no ha volgut fer fins ara l'Sr. Güell: ó bé donan una satisfacció ó sostenen lo que han dit en tots els terrenos.

Lo més xocant es que 'l Sr. Güell se mostrá plé de indignació per haverlo 'l Sr. Ferrer y Vidal aludat en el Senat presentantlo com un dels més furiosos catalanistas. Com si tot lo món no sapigués que coixeja de aquest peu.

Y de no saberse, la conducta que ha observat en aquesta qüestió 'l senyala no ja sols com a catalanista, sino com un perdidot dels més frescos y desaprensus.

A Guarda (Portugal) el poble's va amotinar contra un catedrático del Seminar que engrescava als joves repartintlos llibres obscens, y que una vegada 'ls tenia excitats... etc., etc., etc.

Donchs volen creure que un períodich religiós va sostenir la impunitat dels eclesiásticos, fossen las que fossen las sevas malas accions?

Llegeixin aquest parrafet y edificuine: «Pot un clergue revolcarse en el llot del vici, pot ser un criminal davant de Deu, pot cometre sacrilegis sobre sacrilegis fins arribar a convertirse en un dimoni en forma humana... donchs ab tot y aixó la seva salvació no corre cap perill, ab tal que fassi com deu sos exercicis espirituals.»

Aquí tenen unas doctrinas ben de la màniga ample que venen a establir el divorci més complet entre la moral y la religió.

L'última ve a ser com una patent de corso para faltar impunement a la primera.

Y 'ls que practican aquestas doctrinas iníquas, son els que s'atreveixen a tatxar de perillosas certas teorías socials?

Aixó es riure's de tot, fins de la qu'ells, en la seva hipocresia, 'n diuen la justicia divina!

Ja estava nomenat en Montero Ríos para presidir la conferencia de Algeciras. Va ferho tant bé a París que no se 'n podia triar un altre més a propósit si's vol qu'Espanya fassi un gran paper... d'estrassa.

L'altre dia un diputat monárquich calificá aquesta designació de calamitat nacional. Y en Moret li va respondre textualment: «que las amarguras del Sr. Montero Ríos son un servey incomparable prestat a la seva patria.»

Bonica metàfora! Espanya clavada en creu té sed y li passen pels llabis l'esponja empapada ab las amarguras del Sr. Montero Ríos.

A conseqüencia de la interpelació aludida, Don Eugeni va fer el bot, dihent que renunciava a representar a Espanya en la conferencia.

Al últim ha fet lo que devia.

Mes val que se 'n vaji a fer... bacaynetas a Lourizán.

Convé pendre nota de certas afirmacions.

Un diputat compara 'ls pressupostos de deu anys enrera ab els de avuy, y troba qu'en aquest decenni els gastos han aumentat 200.milions de pessetas y 'ls ingressos 258 milions.

Y aixó que deu anys enrera Espanya tenia encare un gran imperi colonial.

De manera que quant més reduhits, més dispendiosos; y quant més se gasta, més forta apretada als mugrons aixuts de la vaca física, que avuy ja no dona llet sino sanch.

S'atribueix al ministre de Marina 'l propósit de vendre tot el material antiqual qu' existeix en els departaments.

Si tots els seus colegas l'imitessin la nació entera's convertiria en una immensa parada d'Encants. De utilizable no quedaria més que l'aspiració a tenir una Espanya nova.

Una aspiració... es a dir: una xuclada d'ayre.

Tots de una fornada ha nomenat en Romanones passa de 500 arcaldes de R. O.

Nombraments que equivalen a altres tants conflictes en las vilas y ciutats que han de governar, sobre tot si estan en desacort, com succeheix casi sempre, ab la majoría de las corporacions municipals fillas del sufragi.

Pero aixis son els polítichs monárquichs: quan no tenen res més que fer, embolican la troca.

Alabém per sempre més als poders celestials, inspiradors de un senmanari religiós que porta 'l títul de *Lectura Dominical*.

Aquest senmanari ha trobat arguments pera defensar als defraudadors de l'Hisenda, per medi del estampillat.

Escolteulo, sino: «Hem de ser de pitjor condició que 'ls estrangers sols per ser espanyols? No varem contractar en els mateixos termes que 'ls francesos? No varem pagar els títuls, com ells, en or? Per qu' donchs, se 'ns desposseheix de lo concedit a

altres? La llei no pot anar contra la moral y 'l dret natural. Y ja en aquest terrenó es lògich que 'ls tenedores cayguessin en la temptació de defensarse de lo que jutjavan un robo, apelant a *trampas y subterfugis legals* pera passar per estrangers y seguir cobrar en or els seus cupons.»

Vels'hi aquí que ja están absolts de tota culpa, sino en el terrenó del patriotisme, en el de la religió. Son rics y poden contar ab la gloria del cel, previa l'absolució de la Santa Mare Iglesia... ab una condició tan sols: que la Iglesia ha de cobrar una comissioneta.

Res: lo necessari pera untar las frontissas de las portas del Paradís, a fi de que al obrirse no grinyolin.

Els obrers sense feyna que tant abundan actualment a Londres, van invadir la Catedral de Sant Pau, a l' hora del ofici, cantant himnes revolucionaris.

Y perque vegin la diferencia que hi ha entre 'l clero católich y 'l protestant: el pastor, deixant en suspens l'ofici, va dirigir la paraula als invasors del temple, desarrollant una notable conferencia sobre la orisib obrera, que signé extraordinariament aplaudida per tots els oyents.

Un capellá católich en igual cas, hauria fugit. Y 'l bisbe hauria excomunicat als obrers tractantlos de profanadors de la casa de Deu, quan no de brétols y perdularis, com si Deu pogués permetre que's morin de fam els que volen treballar y no troban feyna.

MALGRAT, 18 de desembre

Agrahim moltíssim al Ajuntament d'aquesta vila l'haver traslatat la guardia-civil d'aquest poble a la casa *Padrell* del carrer de Pasada, perque aixís se posará ff als abusos que ve cometent l'oliare que viu al davant, tenint sempre embrassada l'acra de dita casa ab botas brutas d'oli y un carro ó dos no menos untats que las botas.

Aquesta mateixa queixa va ser insertada en el períodich *Las Noticias* ab fetxa 22 de Juliol del present any y sembla que no va fer efecte, tal vegada per la amistat que té dit oliare ab l'actual alcalde, pero ara com que molestará a la autoritat civil, suposem qu'ells mateixos se daran manya para que 'l carrer siga ben lliure de tota mena de nosas. Per lo que 'ls vehins estarém d'enhora-bona.

Y fora l'oli, aquell carrer será una bassa d'oli.

MASNOU, 22 de desembre

S'acaba de fer el repartiment de Consums, resultant que un petit treballador que visqui ab cinch de familia pagarà catorze pessetas anuals. Ara contin el que posseheixi una finca que li dongui una petita renda lo que tindrà que pagar.

Al veure aquestas anomalies son molts els masonius que exclaman: ¡Ditxós repartiment! Mes valdria que vinguessin burots.

ALTAFULLA, 26 de desembre

Sabran que disfrutem de un Ajuntament qu' es d'alló que no hi ha. Principalment tenim un alcalde qu' es un gust: al mati promet una cosa, a la tarde ja se 'n desdieu ó no se 'n recorda.

Per acabarho d'adohar, tots plegats els del Consistori son una colla de llanuts, tant que fins la llana 'ls surt pels ulls.

Ja no s'hauria de dir *Patillo* el nostre batlle! Está clar, ab ell tothom s'hi escura las dents...

Y entretant, el poble, que vaji dormint y somiant truytas, mentres el secretari va esquilant catells y trayent la són de las orellas... *¿Quan despertarem d'entre 'ls morts?*

JORBA, 18 de desembre

El nostre mossén sembla que tingui particular empenyo en esgarriar el remat que deuria guiar ab la llum del seu bon exemple.

Proba d'aixó es que 'l dia de Nadal devían celebrarse tres casaments, y com un dels tals, per ser bastant pobres els contrayents, se va dir que no seria gayber lluihit, els joves que formém el partit anomenat de «Dalt» varem determinar contractar una orquesta y anar a la boda en companyia d'algunas donas y noyas convidadas al efecte.

Mes, saber el nostre rector tal propósit y negar als nuvis el permís de casarse per Nadal, tot va ser ho, sense tenir en compte el perjudici que pot reportaruns la seva negativa.

Ara veurém si 'l dia que a n'ell li vindrá bé, ens ne vindrá a nosaltres. ¡Jo fos dels nuvis, aviat ho arreglaría! «O 'ns casa 'l dia que 'ns va prometre ó sino civilment», li diria.

Si la propaganda lliure-pensadora no logra treure la llana de certs catells, bo es que ho logrin els procediments de certs rectors.

MOLÀ (TARRAGONA), 17 de desembre

El nostre rector es molt amic del bombo y en doná una proba días endarrera, ab motiu d'una funció que, en colaboració ab las *vicas* de Maria, s'va celebrar a l'iglesia. S'engalaná 'l temple d'una manera exagerada, ab banderas y tot, com s'hauria fet en un espectacle profà. Fora de l'iglesia també hi penjaven banderas y posats a gastar llustrina, fins ne van colocar una a dalt el campanar, ficada precisament en el forat que va ferhi un llamp trent'anys endarrera. *¿Oy que aixó sembla una burla feta a las espatllas del Aquiló, 'l Deu de las tempestas?* *¿Oy que 'l nostre xarrupia ciris demostrá tenir la mànega molt ample?*

Podrián respondre a aquestas preguntes las *vicas* que s'emportá a casa seva a ensenyals'hi de telejar el seu armonium si es veritat alló de que *el trato engendra el carño*.

OLESA DE MONTSERRAT, 25 de desembre

Un períodich carlí de Manresa, que's dítu «l'Amich del Poble» se va permetre una serie de insults contra 'l nostre estimat correigionari, el metje Sr. Carreras, elegit regidor de aquesta vila, dihent entre otras cosas que més valdria que's cuidés dels malalts que no de ficarse en la política. Precissament perque 'l Sr. Carreras es un metje excelent, convé que vaji a prestar els seus serveys a l'administració municipal, qu'está malalta fá temps, y de molta gravetat.

No l'abandonarém en la seva patriótica missió els republicans que l'hem portat al Consistori, y que desde primer d'any anirém a ferli costat en las sessions públics municipals. Aixís veurém lo que han fet y lo que fan els regidors d'ofici; y per quina rahó es Olesa una de las vilas en que's menja-més car, y per qu' 'ls revenedors diuhen: «A la Casa de la Vila paga lo que't demanan y ven al preu que vulguis.»

GUISONA, 12 de desembre

Desde qu'en aquesta vila fou formaça la societat *La*

Els nous pressupostos

IMPOST ALS SOLTERS QUE PASSIN DE 30 ANYS

COMPENSACIÓ DEL DRET SOBRE 'LS BLATS Y LAS FARINAS

—Don Segimón, sobre tot no ho deixin de má aixó, que redundará en benefici de vostés y nostre.

—Escolti, senyor Moret; la compensació que busca ¿no la podría treure de la gerra del mitj?

Recreativa Instructiva (fa sis mesos), veritable fraternitat, que'l núcleo de llana mística del centre carca-católich, no havia fet mes que imitá 'la gossos peteners. Mos al veure que cada día, la nova societat va augmentant d'un modo considerable, han decidit emprendre la cosa ab mes formalitat.

Cal fer constar que en diferents ocasions, las dos societats han dat funcions teatrals en un mateix día, pero com sembla que s'ha fet via á tallar llana, es la causa que en el local dels carcas-absolutistas, no'n fan gayre cullita, mentres que á l'altra societat hi falta local per tanta gent com hi acudeix. Per aixó es, donchs, que'l diumenge passat, el nostre *escarbat pancut*, pujá 'l cubell y digué que s'extranyava de que tants joves se deixessin arrastrar per uns pochos. (A n' aquí va fé un estornut.)

Aquest *escarbat pancut*, fora, á bon segur, prou atrevit per tirar la primera pedra, encare qu'ell ja sab que tothom el coneix per un dels mes aymants de posar al Christ com objecte de negoci.

L'invitá, donchs, á que digui clá y catalá, tot lo de aquelles personas, que segons vosté, no mereixen 'l crédit de ningú; després treurém tots els drapets al sol, de vosté y comitiva, y allavors tothom tindrà ocasió de contemplar ahont es la honradesa pura y sens mácula.

A veure, donchs, com se llueix y si es tan valent com mostra, ó del contrari li dirém... mossen gallina.

sense vergonya ni entranyas canta en la tribuna pública himnes á la democracia. Veurás tipos liberals, que sempre fan mans y mánigas contra del liberalisme; republicans Torquemadas, verts que diuhen el rosari, apóstols de molta panxa, avansats á estil dels cranchs, redemptors que no treballan; un mostruari espantós d'embusterias y farsas, y contradiccions tremendas y anomalias extranyas.

¿Qué vol d' aixó? Que en el mon has de pendre com á táctica el no fer may cas de res. ¿Que la Humanitat s'exclama? ¡Que s'exclami!... ¿Que allá dalt to venen ab amenssas? ¡Rúten ab tota la boca!... ¿Que allá baix hi ha saragata? Bueno; ja s'acabarà!...

Tant si xiulan, com si cantan, com si riuhen, com si ploran, com si pujan, com si baixan, tú aquí no has de fer res més que pendret'ho tot ab calma, deixá anar passant dels días la cadena interminable, y després de tú, el diluvi. ¿Ho tindrás present?

—Sí, pare.

C. GUMA

L' Any Vell y l' Any Nou

—Menut, l' instant ha arribat ¿Ho tens tot á punt?

—Sí, pare.

—Tant si 'm creus com si no 'm creus, t'asseguro que al deixarte encarregat d'aquest món m'estás fent la mar de llástima. Jove, sol, sense experiéncia, rodejat per totas bandes de trenca-colls y perills, ¿cóm vas á desempallegarte'n de la difícil missió que'l curs del temps te senyala? Per fortuna encare visch, y avans de darte la vara que desde'l pròxim dílluns serà 'l signo del teu càrrech, vull treure't un xich la són. ¿No t'apareix bé?

—Sí, pare.

—El món, noy, no es lo que sembla, y si tens la idea cándida de creure que lo que veus es sempre l'expressió exacta de la pura realitat, ja has rebut. Món, vol dir farsa, mistificació, comedia, embolich, mentida, trampa. Las cosas que t' semblin negras, en el fondo serán blancas; als homes no 'ls creguis homes, sinó micos, pobres diables; aquests, instruments d'aquells, aquells, joguina d'uns altres. Las donas, *idem de ieno*; ne veurás de molt guapassas qu'en realitat són ho son gracias á una bona capa de polvos d'arrós, cold-cream y vermelló. ¿Entens?

—Sí, pare.

—La ficció es lo que avuy priva; la vritat viu amagada y ni per casualitat se li pot veure la cara. ¿Menjarás carn? Serrá burro. ¿Beurás llet? Mitj cal, mitj aygua. ¿Voldrás fumar? Tronchs y pols. ¿Buscarás vi bo? *Naranjast* Desde la pobre moneda, generalment sevillana, hasta'l calsat, fabricat ab fullas de pastanaga, totas las cosas del día, en més ó menos escala, son fillas del vil engany, falsas, horriblement falsas, y á més de falsas, caríssimas. ¿Te'n vas fent càrrech.

—Sí, pare.

—No t' dich res si de las cosas passém á las regions altas de las ideas, al món dels homes conscients. Espanta la cómica serietat ab que un perfecte salvatge parla dels drets inmanents y alaba la tolerancia, y 'l cinisme ab que un mal bitxo

El cas de Boada

UES no han armat poch escándol els vehins d'aquesta població, ab el seu anunciat propòsit d'agafar els trastets y anarse'n tots plegats á la República Argentina!

Per la saragata que ab tan plausible motiu han mogut la premsa y quatre intellectuals que sempre están ruminant quina extranyesa podrán escriure pera cridar l'atenció y espatarrar al género humá, no sembla sinó que Boada, en lloch de ser com es un poble de prop d'un miler d'habitants, sigui un xicotet de dos anys y mitj, digne de tots els nostres cuydados y simpatias.

No n'hi ha per tant, caballers, no n'hi ha per tant. Potser ben discentit y garbellat l'assumpto, lluny de compadéixer als esgarriats boadins y interessarnos per la seva sort, lo que hauriam de fer totas las personas sensatas es enviarlos á passeig y desitjar que com més aviat millor ens lliurin de la seva desagradable presencia.

Perque, posemnos las mans al pit y passém comptes. ¿Qué ha succehit en resum á Boada? Considerat desapassionadament, res extraordinari. Adversitats repetidas; voracitat del Govern, que 'ls ha pres las terras que explotavan; miseria, abandono, impossibilitat material de viure dintre dels estrets límits á que la codicia del fisch ha vingut á reduhirlos. Aquest es, exposat en termes breus, tot el capital de queixas dels mal humorats vehins de Boada.

Veientse ells en tan trista situació, ¿qué fan? Agafan paper y ploma, y ¡zis zás! escriuhen una carta al President de l'Argentina, dihentli qu'están disposats á emigrar allá tots en massa y preguntantli cóm ho han de fer per anarhi y si poden contar ab el seu apoyu pera emprendre 'l viatge.

¿S'ha vist may al món desatino més gros ni abdicació més evident de la personalitat humana?

Si 'ls habitants de Boada reflexionessin, en compte de preocuparse tant pels efectes de la seva situació, estudiarian las causas y procurarian averiguar cóm y de quina manera han pogut arribar al estat en que's troban.

¿Volén que jo, á fi de que no s'hajin de trencar el cap y prescindint de tot' aquesta lletania de las malas cullitas, la rapacitat gubernamental y la venda dels béns del comú, els digui qu' n té la culpa de lo que avuy els succeix?

Els mateixos, per la seva impietat y odiós olvit de las prácticas religiosas.

Sí. ¿Per qué gastar miraments y circumloquis? Di-guemli al pa pa y al ví ví, deixantnos de convencionalismes que no fan més qu' embrollar las cosas.

Boada ha perdut la fe, aquella fe que tants días de gloria y tan abundants cullitas havia donat al poble, y Nostre Senyor, com es just y natural, l'ha castigat, abocant al seu demunt tot aquest feix de calamitats que avuy lamenta.

Deu té un bastó, diu la popular sabiduría, y aquest bastó no sempre es el cólera, ni la llagosta, ni la sequedat irremediable. Devegadas, en lloch de pendre la forma d' assot celestial, adopta la de recaudador de contribucions, d' agent d'apremis, de comprador de béns del comú.

Y que Boada ha perdut la fe, ell mateix ho está demostrant ab la conducta que actualment observa. ¿A qui, sinó á un poble descregut, se li acudeix demanar consol dels seus mals al President de la República Argentina, ni sisquera á cap ministre espanyol?

¿No conta ab una iglesia á la població? ¿No té l' iglesia altars y no hi ha als altars santas y sants de reconeguda competencia? ¿Per quán, si no per aquests cassos, se guardan las oracions y 'ls rosaris y 'ls actes piadosos de diferents generos?

L' impietat y l' excepticisme son la ruina dels pobles! ¡Ay dels que per aquesta pendent s' abandonan, tombant la esquena á las sagradas imatges que en altres temps reverenciaren!

Lo que Boada havia d' haver fet, al veure's afidada per la desgracia, no es enviar un mensatge á América demanant instruccions y recursos pera emigrar, sinó cridar al rector, y ab el seu concurs intel·ligent organisar una novena, un trissagi, una romeria, una funció de desagris ben bonica, ab farsa espatéch de llums y molta profusió de cops al pit.

¡Cartas al president d' una república! ¡Memorials al jefe d' una nació extrangeral... ¡Yaya una relliscada, tractantse d' una població quals vehins figuran tots en la fulla del cens com á católichs, apóstolichs y romans!...

Pare-nostres, salves, credos; actes de contrició, de verdadera penitencia; aixó, aixó es lo que la seva situació requeria.

Contra la adversitat, res més eficaç que la fe. ¿Que arriba 'l recaudador de contribucions? ¡A missal! ¿Que 's presenta 'l comissionat d'apremis? ¡A missal! ¿Que 's ven una montanya del poble? ¡A missal! ¿Que s' enagenan els prats comunals? ¡A missal!

No ho han fet aixís; durs de cor y sechs de conciencia, han girat els ulls á Buenos Aires, quan ahont havían de dirigirlos era á la seva pobra iglesia, y, es clar, ¿qué ha succehit? Que 'ls prats han continuat enagenantse, que las montanyas han seguit venentse y que 'ls agents del fisch, serios y im-plicables, han tornat á presentarse ab els seus recibos de la contribució y las sevas papeletas d'apremis.

Lo sensible es que 'l Govern, eternit, no m' explico per quins cinch sous, s'haji pres la molestia d' enviar á Boada una comissió investigadora, encarregada de estudiar la situació del poble y veure qué es lo que pera remediála pot ferse.

¡Comissions investigadoras!... ¡Missions hi hauría d' enviar, que restablissin l'imperi de la fe y ventessin el caliu religiós, fins que la flama de la devoció abrusés altre cop las conciencias!... Veuse'l aquí el remey que 'ls boadins necessitan.

¿Que fentho aixís y donat 'l estat dels camps d'aquells encontorns, la miseria, en lloch de disminuir, tal volta encare aumentaria y la gent de Boada acabaria per morirse de fam á las portas del temple?

Y qué!... Millor que millor. Apart de que ben mirat aquesta es la solució que resol definitivament totas las cosas, ¿volén res més hermós que pujarse'n tot un poble al cel entre olorosos núvols d' incens y cántichs generals de gloria y d'esperansa?

FANTÁSTICH

REPICHS

L' altre día va reunir-se el Comité de Molestia social pera recrearse passant balans de las mil y una tropelias que han comés, durant l'any,

contra 'ls que tenen la sort de no pensar com ells.

Fins ara tot els marxa bé, perque ningú s'hi torna. Pero tal com van las cosas, casi 's fa indispensable constituir una Lliga ó Associació energíca-ment resolta á respondre á las impertinencias de tan molestós Comité.

A la guerra, com á la guerra. ¿Ho té entés, D. Alejandro M.ª Pons y Serra?

Si 's creu que sempre ha de prevaldre 'l seu desitj... Pons s'erra de mitj á mitj.

Una caricatura de un periódich.

Representa un rus ab un punyal á la má: al seu alrederor jauhen alguns cadáveres.

Un burges li diu: —Vos creyeu, per ventura, que tots aquests crims adelantan l' hora de la llibertat!

A lo qual respón el rus: —Induptionablement. No 's pot pas fer una truya sense trencar els ous.

Las damas aristocráticas madrilenyas tan dadas á la devoció tenen també las sevas diversions.

Una d' ellas consisteix en donar grans balls, als quals hi compareixen ricament escotadas. Y no serà perque 'ls balls aristocráticos puguin considerarse com á profans, ja que á alguns fins hi ha assistit el Nunci del Papa, sense que haja tingut res que dir respecte al escot de las senyoras.

—¡Pobretas!—deurá pensar.—Al presentarse ab tan poca roba y ab aquests frets tan rigurosos, ho deuen fer per mortificarse!

El denunciador de las defraudacions del Marqués de Cayo del Rey se diu Blat y es catalá.

Y diu y assegura que 'n té encare moltras al sach, y que de mica en mica anirán sortint, pesi á qui pesi y caygui qui caygui.

Per mí, ja pot abocar! Vinguí blat, que no faltaré qui 'l molgui, qui 'l pastí y 'n fassi un pá com unas hostias.

Per dissimular las defraudacions comesas per aquell marqués tan cayo, ja diuhen que no es ell sol qui ha fet estampillar els títuls del exterior: que son molts, moltíssims els que cobren els cupons al extranger, en or y sense descompte; y que qui no s'ha posat en condicions de ferho aixís, es perque no ha pogut.

Per aquest camí ja veurán com surt de nou el qüento sobre la mort de Meco.

Sols qu' ara ja no 's dirá:—Tots l' han mort á Meco.

Sino:—Tots están robant l' últim centim del difunt!

L' escena á Solana (Aragó).

Uns capellans s'havían apoderat de uns terrenos pertanyents al poble. Aquest reclamá energícamment, y alguns dels usurpadors abandonaren la seva presa. No aixís el rector, que de cap manera se'n vol despendre.

Días enrera, una multitud de donas indignadas varen embestirlo, resoltas á alsarli la sotana y donarli la gran surra del sigle, perque ja se sab que á Aragó las donas son las que portan las calsas. El pare d'ánimas se va lluitar de las caricias femeninas refugiantse en el quartel de la guardia civil, com un conill dintre del cau. Y ara no 'n gosa sortir... ni per dir missa.

Ja veurá, que 's presenti, y de missas ja li dirán las sevas intrépidas feligresas!

S'ha pensat en buscar recursos recarregant las cédulas personals de las senyoras dels que las gastan de las primeras classes.

Son els richs y ja poden pagarlas. No será per aquest motiu que 'ls pesi una mica més la creu del matrimoni.

No obstant, un senador per evitarho ha tingut una pensada. La de obligar á pendre doble cédula de la classe que li correspongui, á tot solter de 30 anys d'edat en amunt.

Qui no 's casi que pagui.

Conformes, sempre que 's consideri com á solters á tota la caterva de freres y capellans que casan als demés y ells se quedan en terra. ¿No pagan la but-

Balans de fi d' any

—Ja ho sé: lo de tots els anteriors balansos. Més deutes, més gana... y menos llibertat.

lla? ¿Donchs, per qué no han de complir ab l' Evangelí, donant al Cèssar lo qu' es del Cèssar?

Un diputat, al discutir-se 'l pressupost de Guerra, ha dit que avuy, en l' exèrcit, hi havia un oficial per cada vuyt homes.

Y encare, si se 'n treu un pera servir d' assistent al oficial, resultarà que a las filas, a cada oficial no 'n hi corresponen més que set.

Consti que, al parlar aixís, no tractém en lo més mínim de molestar al exèrcit, al qual voldríam veure poderós y sobre tot ben organísat. No fem més que recullir una noticia donada per un diputat de la nació, pera que la tinguin en compte els que somíam encare ab la preponderancia política del element militar.

Está empenyat en Moret en portar endavant un nou projecte de lley castigant gravement la difamació contra las personas políticas.

¡Pobretas! Ho fan tan bé, que será precís colocalas dintre de l' escaparata de la inviolabilitat.

Ja, per por de que qualsevol broma pugui ser presa com un atach difamatori, no 's podrá posar en caricatura a tan famosos personatjes.

Després de tot, si bé 's considera, tampoch n' hi haurá necessitat... ¡Bé prou que s' hi posan ells mateixos!

La grave situació del poble de Boada, quals vehins estavan resolta a emigrar en massa, ja casi está resolta.

Aixís va dirho en Gasset: «Los ingenieros agrónomo é industrial que han ido a dicho pueblo están redactando una memoria.»

Aixó es lo que s' ha de fer ab els pobles que no poden viure: se 'ls dona memorias.

Si 's realisan certs pressagis que alguns temen; si las llibertats públicas corren els perills que alguns recelan; si s' acaba d' una manera ó altra ab la preponderancia del element civil, qu' es la norma de vida de tots els pobles civilisats, será precís tornar als bons temps de las óperas de Bellini.

El poble haurá d' apendre 'l famós duo dels Puritans, y cantar-lo ab tota l' ánima, en especial aquells versos que diuhen:

«Io arrosstreró la morte gridando llibertat!»

Pero, ja veurán com no será necessari. Avants de que 'l poble haja d' arribar a unas nos tan agudas, tot se n' haurá anat en música. Y potses, en música de regiment.

També 'ls clericals voldríam que dels atachs dirigits per la premsa a personas religiosas, n' entenguessin els tribunals eclesiástichs. Es a dir, que tornessim a tenir el Sant Ofici.

A no poder ser aixó, 's contentarían ab que se 'ls compregués en la lley de difamació, de tal manera que 'ls seus actes quedessin fora de tota publicitat. ¡Ah, salaol si aixó logressin, qu' 'ls empetaria la basal!

Perque si avuy, subjectes a la vigilancia pública y a las revelacions periodístichs, moltas vegadas no se saben contenir y fan lo que fan, ajúdinme a pensar a quin grau de desenfrenat no arribarían demá que gosessin de la més omnímoda impunitat!

Els que s' interessan per la moralitat del clero, veurán desseguida que no convé de cap manera que se 'l cubreixi ab els vels tupits d' una lley d' escepció.

La societat se 'n ressentiria massa.

Hi ha una mena de separatistas en la qual ningú s' hi fixa y son els pitjors.

Separatistas, els que aniquilan a Espanya, els que la deprimeixen, els que la roban, els que la defraudan, els que li tallan las alas pera que no pugui volar, els que fan tot lo imaginable per emburtirla.

Aquests no cridan ¡Mori Espanya! Pero sense necessitat de cridarho l' están matant.

Desde la separació de la Iglesia y del Estat, el Papa s' inclina a entrar en intelgencias ab l' emperador de Alemania: un protestant.

Y l' emperador no li fa mala cara.

Y aixó que ja fa temps que s' ha constituït en protector dels Sultans de Turquia y del Marroch y del Islamisme en general.

¡Valent poti-poti!

La Fransa republicana podrá ser tan laica com vulguin; pero hauré de dir: —Deu els cria y ells s' ajuntan.

Una resposta que s' atribueix a Witte, primer ministre del Czar, quan aquest va reptarlo per no haver prestat, segons ell, la deguda atenció als interessos de la dinastía:

—A la dinastía—li digué—ja no la salva ningú. Y fins me temo molt que havém fet tart pera salvar al poble.

Afortunadament, per grans que siguin las compliacions, els pobles se saben salvar a sí mateixos.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- XARADAS.—1.ª Mes tres-sa.
- > —2.ª Pe-san.
- > —3.ª Cap-sa.

Han endavinat totes ó part de las solucions corresponents al número anterior, els caballers: Niestasola Uñaví Epí, Mestre Tites, Pimaulon Rux Alias Aljambo (a) Mala Pata, y Joan Gasol y Mitjavila.

Caballers: J. Vendrell, E. Reig y Pairet, Niestasola Uñaví Epí, Baltasar Petit (Professor de vara), R. Massoni R., R. G. Cunill, Pimaulon Rux Alias Aljambo (a) Mala Pata, y Joan Gasol y Mitjavila: Fluixet.

Caballers: Enrich Bofill, Tupinamba, A. Cararach, y Sebastián Bosch: Aceptat.

Caballer: J. Faiges Canals: ¿Qué vol dir assenciats del sabot?... Ave Maria Puríssima ¡quins disbarats! Lo demés es tot per l' estil.—Manel Abra: Aquest acudit té més anys que Matusalém.—Un espanyol: Gracias pel requiebro. No n' hi ha per tant.—Joanet de Prades:

AVISOS

Divendres, 5 de Janer
NÚMERO EXTRAORDINARI

DE
La Campana de Gracia

dedicat a l' entrada del

ANY NOU

Text d' actualitat • Ilustració de circumstancias

8 págines — 10 céntims

DIVENDRES VINENT, 5 DE JANER

ALMANACH

DE
La Campana de Gracia

pera l' any 1906

Un tomet de prop de 200 págines, enquadernat ab una cuberta en colors,

DOS RALETS per tot arreu

Denunciat, com ja saben nostres lectors, y recullit de ordre de l' autoritat el cartell anunciador, estém procedint a una nova tirada, després d' haverlo sotmés a las oportunas modificacions.

Imprempta **LA CAMPANA** y **LA ESQUELLA**, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.ª